

Uppföljning av bidraget för grönare städer

Uppföljning av bidraget för grönare städer

Titel: Uppföljning av bidraget för grönare städer
Rapportnummer: 2020:5
Utgivare: Boverket, februari, 2020
Upplaga: 1
Tryck: Boverket internt
ISBN tryck: 978-91-7563-684-9
ISBN pdf: 978-91-7563-685-6
Diarienummer: 3.4.1 4756/2019

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Bidraget för grönare städer syftar till att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser och bidra till att nå miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Boverket ska varje år i samband med sin årsredovisning redovisa hur medlen har använts och vilka resultat som har uppnåtts. Rapporten innehåller en sammanställning av de projekt som har slutrapporterats och slututbetalats under år 2019.

Rapporten är sammanställd av jurist Paulina Dawody.

Karlskrona februari 2020

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Syftet med bidraget	7
Bidragets utformning	7
Hur har medlen använts?	8
Beviljade ärenden år 2018	8
Beviljade ansökningar	10
Vanliga åtgärder	13
Vilka resultat har uppnåtts?	14
Slutredovisade projekt under 2019	14
Uppsala län	15
Gävleborgs län	15
Västra Götalands län	16
Kronobergs län	17
Stockholms län	18
Skåne län	20
Västra Götalands län	22
Blekinge län	23
Dalarnas län	24

Sammanfattning

För en hållbar utveckling av städer och tätorter är det viktigt att utveckla och ta tillvara på naturen och de tjänster den ger. Bidraget för grönare städer syftar till att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser och samtidigt bidra till att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Bidraget var sökbart vid två tillfällen under 2018.

Bidraget regleras i förordningen (2017:1337) om bidrag för grönare städer. Enligt 21 § i förordningen ska Boverket följa upp att syftet med bidraget tillgodoses. Boverket ska därutöver varje år i samband med sin årsredovisning rapportera hur medlen har använts och vilka resultat som har uppnåtts.

Rapporten har avgränsats till projekt som har slutredovisats och slututbetalats under år 2019.

Beviljade åtgärder avser såväl nyanläggning av stadsgrönska som utveckling av befintlig stadsgrönska. Samtliga projekt har bidragit till att allmänheten har fått tillgång till stadsgrönska av högre kvalitet än tidigare. Av de tio preciseringar av miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö¹ som regeringen har fastställt, är det i huvudsak inom preciseringarna natur- och grönområden, god vardagsmiljö, hälsa och säkerhet samt hushållning med energi och naturresurser, som effekterna kan skönjas.

Flertalet av de bidragsberättigade åtgärderna syftar till att ge centrala gator och torg med starkt urbant uttryck en grönare och mer estetiskt tilltalande utformning. Vanligt förekommande är trädplantering i stadsmiljö där hårdgjorda ytor dominerar men även upprustning av befintliga parker och lekplatser. Åtgärderna är ofta både mångfunktionella och resurseffektiva, om än sällan av det innovativa slaget. I den byggda miljön bidrar grön infrastruktur till renare luft, sänkt temperatur och bättre dagvattenhantering. Parker, tätortsnära natur och vattendrag främjar även hälsa och välmående.

Flera kommuner redovisar lösningar för dagvattenhantering och byggnation av infiltrationsmagasin som en framgångsfaktor och erfarenhet som har gett värdefull kunskap kring hantering av dagvatten, något som är en stor utmaning för många kommuner.

¹ <http://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/preciseringar-av-god-bebyggd-miljo/> Hämtad 2020-02-11.

Bidraget för grönare städer har, enligt Boverkets bedömning, bidragit till en hållbar utveckling av städer och tätorter. Genom att ta tillvara på och integrera stadsgrönska och ekosystemtjänster i planering, byggande och förvaltning, kan städer på ett kostnadseffektivt sätt utvecklas till att bli mer hållbara och hälsosamma. Boverket kan dock konstatera att ett flertal åtgärders resultat i dagsläget inte är mätbara, utan kan först på sikt påvisa ett resultat.

Inledning

Syftet med bidraget

I städerna finns möjligheten att klara av många klimat- och miljööutmaningar och en hållbar stadsutveckling är ett viktigt medel i arbetet med att nå miljömålen. Förordningen (2017:1337) om bidrag för grönare städer trädde ikraft den 1 februari 2018. Bidraget syftade till att öka kommuners möjligheter att genomföra åtgärder för stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer och barns utemiljöer. Bidraget avsåg stärka städernas förutsättningar att utvecklas till gröna, hälsosamma och trygga platser anpassade till ett förändrat klimat där människor möts och innovationer skapas.²

Bidragets utformning

Bidraget ska främja att stadsgrönska eller ekosystemtjänster ökar eller utvecklas i urbana miljöer i syfte att utveckla städer till gröna och hälsosamma platser och bidra till att nå miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö. Bidrag ges till genomförande av åtgärder som innebär att ett nytt område med stadsgrönska anläggs eller ett befintligt område med stadsgrönska utvecklas. Åtgärderna får även främja innovativ, mångfunktionell och resurseffektiv stadsgrönska, förbättra städernas robusthet och resiliens och motståndskraft mot höga temperaturer eller översvämning.

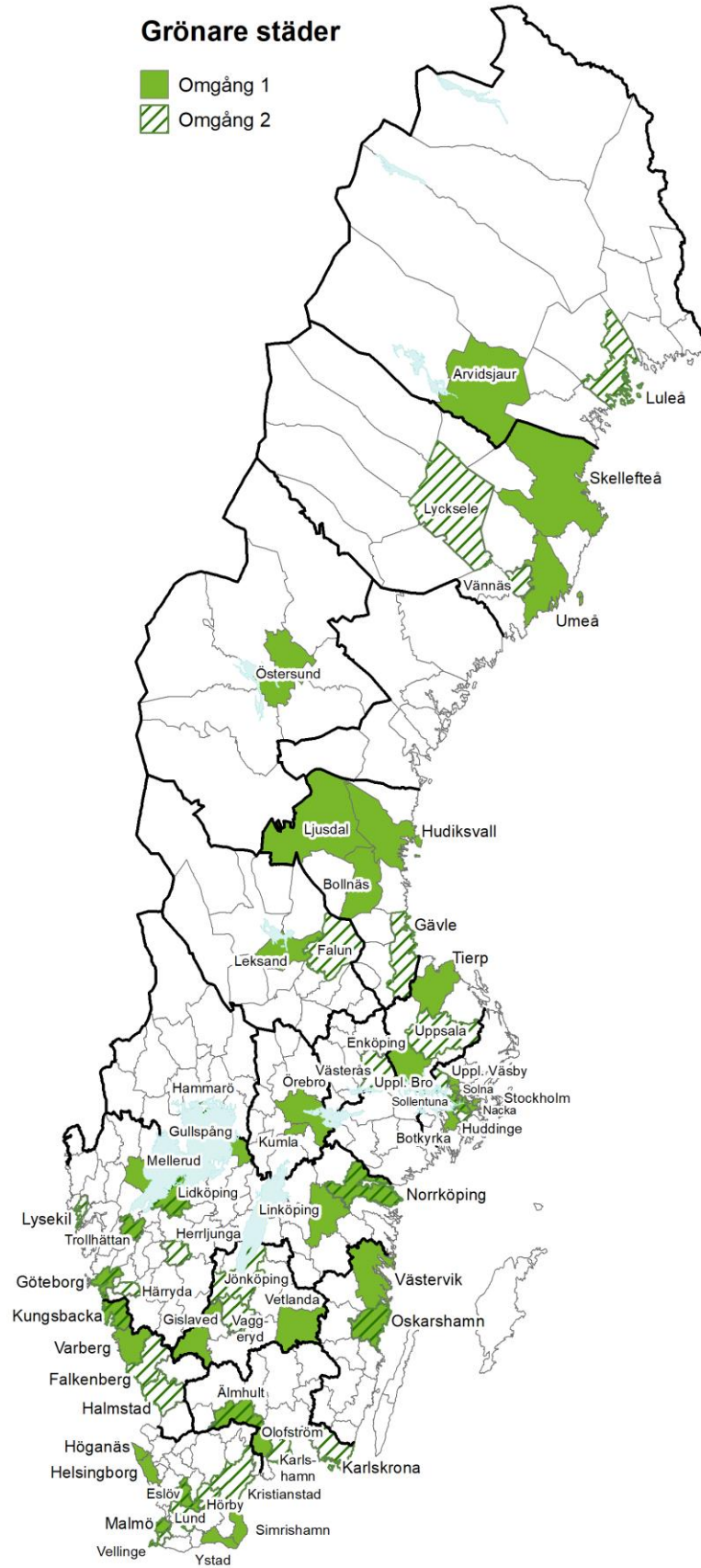
Bidrag ges i mån av medel med högst 50 procent av kostnaderna för att planera och genomföra de åtgärder bidraget avser

² Regeringens skrivelse 2017/18:230 s. 25–26.

Hur har medlen använts?

Beviljade ärenden år 2018

Bidraget var möjligt att söka vid två tillfällen under 2018, dels under perioden den 10–30 april, dels under perioden den 1 maj–14 september. Under den första sökomgången kom 95 ansökningar in, varav 50 beviljades. Under den andra sökomgången kom 100 ansökningar in, varav 43 beviljades. I kartan nedan visas vilka kommuner som beviljats bidrag. Under år 2019 återkallade Karlshamns kommun och Stockholm stad sina ansökningar och begärde att få återbetala bidragsbeloppet.

Beviljade ansökningar

Totalt beviljades 93 stycken projektmedel och det totalt beviljade beloppet var cirka 244 miljoner kronor. I nedanstående tabell presenteras bidragsmottande kommun samt bidragsbeloppet.

Län	Kommun	Projektbenämning	Belopp
Stockholm	Botkyrka	Fittja Dagvattenparker	23 889 514
	Nacka	Raingarden Blomstervägen	1 125 000
	Sollentuna	Anläggning av Blågröna stråket	5 455 071
	Solna	Restaurering av Hagalundsparken	575 000
	Stockholm	Förstärkning av ekosystemtjänster ³	8 000 000
	Stockholm	Rålambshovsparken	7 484 000
	Stockholm	Växtbeklädd bullerskärm	1 366 000
	Huddinge	Sjödalsparken	7 280 000
	Upplands-Bro	Stadspark i Gröna dalen	12 500 000
	Upplands Väsby	Blå Parken, nyanläggning av stadspark	4 862 500
Uppsala	Enköping	Anläggning av blomsterängar	50 000
	Tierp	Siggbo trädgårdsstad	5 378 812
	Uppsala	Gröna gaturum, regnvattenbäddar	5 000 000
	Uppsala	Multifunktionell dagvattenpark	3 225 000
Östergötland	Linköping	Tinnerbäcksravinen förbi universitetssjukhuset	700 000
	Norrköping	Kanontorget, Inre hamnen	8 220 791
	Norrköping	Vilbergsparken	11 686 242
Jönköping	Gislaved	Gislebäcken	549 000
	Jönköping	Huskvarna gröna och blåa stråk	737 500
	Vaggeryd	Vattennära mötesplatser	1 153 695
	Vetlanda	Bäck- och parkmiljö i Mogärde	462 500
	Vetlanda	Trädplantering i Vetlanda	300 000
Kronoberg	Älmhult	Blendas backe - en ätbar park	125 500
	Älmhult	Allé Östra Esplanaden	270 150
Kalmar	Oskarshamn	Grönskande Skeppsbrokaj	1 450 000
	Oskarshamn	Upprustning Lilla torget	200 000
	Västervik	Multidamm Erneberg	2 150 000
Blekinge	Karlskrona	Omgestaltning Stortorget, Etapp 2	1 179 650
	Karlshamn	Kulturparken ⁴	3 015 000
	Olofström	Grönare centrum i Olofström	1 535 000
Skåne	Eslöv	Lekplats Hällan	189 172

³ Stockholm stad har under år 2019 återkallat sin ansökan och begärt att få återbetala bidraget.

⁴ Karlshamn kommun har under 2019 återkallat sin ansökan och återbetalat bidraget.

	Eslöv	Trädplantering Eslöv	275 000
	Eslöv	Trädplantering Harlösa	125 000
	Eslöv	Östergatan/Gåsen	396 660
	Hörby	Hörby åpromenad	528 300
	Helsingborg	Ängsmark och blomkraft i Helsingborg	160 000
	Höganäs	Berika Höganäs med träd	255 000
	Höganäs	Vikenparken etapp 3–5	1 306 900
	Kristianstad	Norra Björket och Prästaskogen	2 000 000
	Lund	Fågelskolan Lod och Lek	702 000
	Lund	Förgröna lekplatsen	296 662
	Lund	Grön skolgård på centrala Parkskolan	425 000
	Lund	Stadsbiblioteket i Lund - Grönare bibliotekstorg	860 000
	Malmö	Skyfallsombyggnad av Fosietorp	4 865 000
	Malmö	Gröna fasader på p-hus	2 000 000
	Malmö	Tätt och grönt	1 450 221
	Malmö	Trädplantering på Möllevången	3 550 000
	Simrishamn	Allaktivitetsområde 1 – Jonebergsparken	2 548 725
	Ystad	Skeppsparken	100 000
	Ystad	Surbrunnsvägen Ystad	860 000
	Vellinge	Böljande landskap och svämplan	3 000 000
Halland	Falkenberg	Åtgärdsplan utomhuslek - Vallarnas lekplats	738 000
	Halmstad	Kastanjeallén	133 500
	Halmstad	Norre Katts park	944 000
	Kungsbacka	Grönska Idrottsparken	1 894 000
	Kungsbacka	Plantering Kungsbackaån	1 330 750
	Kungsbacka	Grönska Temalekpark	610 000
	Kungsbacka	Kungsbackaån, etapp Kolla	1 931 400
	Varberg	Tvååker centralpark	765 000

Västra Götaland	Gullspång	Centrumgestaltning Gullspång	190 400
	Göteborg	Brämaregården dagvatten	5 125 000
	Göteborg	Björlandavägen dagvattenrening - öppen lösning	6 250 000
	Herrljunga	Herrljunga Stadspark	1 717 500
	Härryda	Mölnlycke å-promenad	9 082 180
	Lidköping	Multifunktionell grönyta för ekosystem-tjänster	1 593 000
	Lidköping	Ängsbäcken	12 483 369
	Lysekil	Engelska parken	143 500
	Mellerud	Rådaplatsen	407 500
	Trollhättan	Trollhättans nya stadspark	2 060 050
	Trollhättan	Bergslagsparken	285 500
Örebro	Kumla	Gröna Sörby	2 761 000
	Örebro	Fjärilens landskap	3 087 500
	Örebro	Leklyftet – lek i det gröna	4 970 000
Dalarna	Leksand	CUL Noret, Etapp 5	1 805 130
Gävleborg	Bollnäs	Brogatan/Gatuombyggnad	410 000
	Bollnäs	Utveckling Långnäs	952 500
	Hudiksvall	Kattvikskajen Grönt dagvatten	2 144 000
	Ljusdal	Dagvattendammar	467 000
Jämtland	Östersund	Alléförnyelse	3 075 000
	Östersund	Storsjö strand etapp 1	1 149 000
Värmland	Hammarö	SÄBO – dammar	453 000
Västerbotten	Skellefteå	Floraprojektet Skellefteå	3 070 070
	Skellefteå	Klockardalsparkens renovering	1 305 000
	Umeå	Rosendalsparken och Djupbäcksängarna	2 038 530
	Umeå	Rådhusplanaden, ombyggnad av gatu- och parkstråk	2 099 012
	Umeå	Stadsliden, delen södra Mariehemsängarna	1 304 000
Västmanland	Västerås	Vattenpark Johannisberg Västerås	2 300 000
Dalarna	Falun	Vasaparken, nyanläggning i centrumnära läge	8 860 000
Gävleborg	Gävle	Rådhusplanen – norr om teatern	1 425 000
Västerbotten	Lycksele	Ett grönare Lycksele	1 160 000
	Vännäs	Grön skolväg med järnvägshistoria	450 000
Norrbottnen	Arvidsjaur	Stadsgrönska Lommen	200 000
	Luleå	Origoparken och Kanalstråket	5 005 984
Summa			243 995 940

Vanliga åtgärder

Flertalet av de åtgärder Boverket har beviljat bidrag till syftar till att behålla och utveckla befintliga naturmiljöer och höja kvalitén på dessa. Vanligt förekommande åtgärder har varit nyplantering av träd och buskar i befintliga parker eller förnyring av befintligt växtmaterial i syfte att utveckla områdets förutsättningar att bidra med ekosystemtjänster.

För att öka tillgängligheten till eller inom ett grönområde har bidrag beviljats för gångstråk i stensmjöl och bark, stigar, klippta gångar liksom spänger och broar över bäckar och vattendrag.

Bidrag har även beviljats för anläggandet av nya grönområden där vegetation har planterats i form av ängsmark, fruktlandar, och en variation av träd och buskar. Gröna leklandskap har skapats med lekbuskage, kullar och åsar för varierad topografi och vattenlek.

Flertalet projekt har syftat till att rusta upp centrala gator med undermålig grönstruktur och begränsad mängd ekosystemtjänster. Plantering av träd i stadsmiljö med hårdgjorda ytor har varit vanligt förekommande. Bidrag har även beviljats för anläggandet av ny park i stadsmiljö, där asfalterade ytor ersätts med grönska i form av träd och rabatter.

Flertalet beviljade åtgärder har syftat till att förstärka områdets förmåga att hantera stora mängder nederbörd. Bidrag har beviljats för dagvattendiken, makadamdiken, svackdiken och nedsänkta växtbäddar i syfte att motverka översvämning. Åtgärder av mer innovativ karaktär har utgjorts av gröna väggar, växtbeklädda bullerskärmar i syfte att minska bullernivåer och sedumtak.

Vilka resultat har uppnåtts?

Slutredovisade projekt under 2019

Rapporten avgränsas till de projekt som slutredovisats och slututbetalats under år 2019. Nedan presenteras projekt, beviljade åtgärder samt vilka resultat som har uppnåtts. De projekt som har slutredovisats har i huvudsak genomfört de åtgärder som bidrag beviljats för och i viss mån uppfyllt sina mål med åtgärderna. Boverkets redovisning avgränsas till de åtgärder som kommunen har fått bidrag för. Projekten har i många fall utgjorts av ytterligare åtgärder.

Uppsala län

Projekt: Anläggandet av blomsterängar.

Kommun: Enköping.

Beviljat bidrag: 50 000 kronor. Efter omprövning fastställdes bidraget till 37 240 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att skapa estetiskt tilltalande ytor med en mångfald av växter i anslutning till befintliga gång- och cykelvägar. Området för åtgärderna bestod av stora öppna gräsmattor i nära anslutning till skolor och förskolor. Ytorna fungerade som infiltrationsytor av dagvatten men hade i övrigt inget pedagogiskt värde. En omvandling av ytorna skulle göra området mer estetiskt tilltalande och samtidigt skapa en gynnsammare miljö för pollinerande insekter. Ytorna skulle även kunna få ett större pedagogiskt värde genom att användas i skolornas undervisning.

Beviljade åtgärder

Tre ytor i anslutning till gång- och cykelstråk omvandlades från klippt gräsmatta till blomsteräng.

Resultat

Projektet har varit mycket uppskattat hos allmänheten, som har vistats på platsen mer frekvent än tidigare. En större biodiversitet i form av flora och fauna ger idag ett större rekreativt värde och inspirerar till lek och umgänge vid grönytorna. Även angränsande ytor som fortfarande består av klippt gräsmatta har använts i större utsträckning för picknick och bollsporter. Platsen bidrar genom en ökad diversitet av växter och habitat till en större biologisk mångfald och kan fungera som spridningskorridor mellan stadens andra grönområden.

Gävleborgs län

Projekt: Brogatan/gatuombyggnad.

Kommun: Bollnäs.

Beviljat bidrag: 410 000 kronor. Efter omprövning fastställdes bidraget till 393 252 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att omvandla den centralt belägna Brogatan från en asfaltyta till en levande gatumiljö. Gatan ansluter till ett torg och är

dubbelriktad med kantparkeringar och sidoområden för gångtrafik. Avvattning sker via konventionella dagvattenbrunnar anslutna till kommunens dagvattensystem. Målet med projektet var att minska belastningen på befintligt dagvattensystem genom anläggning av infiltrationsmagasin för lokalt omhändertagande av dagvatten.

Beviljade åtgärder

Planteringsytor och växtbäddar anlades för plantering av träd i hårdgjorda ytor. I anslutning till dagvattenbrunnar anlades infiltrationsmagasin.

Resultat

Brogatan har omvandlats från en asfaltsyta till en levande och attraktiv gatumiljö med en trivsamt atmosfär. Träd och växter som har planterats i centrum sammanbinder redan befintliga grönstrukturer och bildar ett grönt stråk. Genom reglering av lufttemperatur, luftfuktighet, solinstrålning och vind kommer träden på sikt att bidra till renare luft och bättre lokalklimat.

Genom åtgärderna har belastningen på befintligt dagvattensystem minskat. Infiltrationsmagasinen uppskattas vara dimensionerade för de första tio millimeter av varje regntillfälle, och sannolikt all snösmältning.

Sammantaget har åtgärderna i projektet tjänat flera syften. Planteringarna i stadsmiljön ger en vackrare stadsbild, men fungerar även som livsmiljöer för andra organismer. Infiltrationsmagasinen bidrar till ökad vattenrening och höjer kapaciteten för grundvattenbildning. Byggnationen av infiltrationsmagasin lyfts särskilt som en värdefull erfarenhet som har gett kommunen bättre kunskap kring dagvattenhantering.

Västra Götalands län

Projekt: Bergslagsparken.

Kommun: Trollhättan.

Beviljat bidrag: 285 500 kronor. Efter omprövning fastställdes bidraget till 275 413 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att rusta upp den centralt belägna Bergslagsparken som nästan uteslutande användes som passage för resenärer. Parken ligger i direkt anslutning till stadens resecentrum och bestod före projektets genomförande av en nedgången torgyta och ett antal planteringar. Genom att skapa fler gröna ytor i form av nyplantering av träd,

buskar och perenner förväntades parkens attraktivitet öka. Målet var att skapa estetiskt tilltalande värden för boende och resenärer, men även att bevara stora delar av de gröna ytorna för rekreation.

Beviljade åtgärder

Ett nedgången "woodland" som skapade otrygghet och mörker togs bort och ersattes av lägre vegetation. Flera insektshotell beställdes i syfte att skapa möjligheter för pollinering. På torgytan kläddes två installationer med klättrväxter och i anslutning därtill anlades nya växtarter av varierat slag. Därutöver anlades två större planteringar med 700 perenner. Gräsytorna utvidgades för att skapa ytor för lek och avkoppling och trädbeståndet kompletterades. Bortsett från en sjuk poppel i mitten av parken bevarades samtliga träd. Totalt anlades 360 kvadratmeter ny parkyta. Bidrag beviljades även för omkonstruktion av befintlig grusväg men åtgärden genomfördes inte.

Resultat

Projektet har resulterat i en attraktiv grön mötesplats som bidrar med lekvärden och rekreation i centrala Trollhättan. De många träden ramar in området och fungerar ljudabsorberande samtidigt som stora grönytor uppmuntrar till lek och avkoppling. Gräsytorna har tillsammans med träden en god dränerande effekt för dagvatten vilket ger goda förutsättningar vid översvämningar.

Vid nyplanteringarna lades stor vikt vid artdiversitet dels för att skapa en estetisk inramning men även för att öka motståndskraften mot eventuella sjukdomar. Buskarna och träden blommar februari till mars och gynnar därmed tidiga pollinatörer. Perennerna blommar under större delen av växtsäsongen. Projektet har fått positiv respons från allmänheten och parken är idag välanvänd av såväl stadens invånare som resenärer.

Kronobergs län

Projekt: Blendas Backe – en ätbar park.

Kommun: Älmhult.

Beviljat bidrag: 125 500 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att utveckla och öka ekosystemtjänster i en centralt belägen park som nyttjades sparsamt av stadens invånare. Älmhults tätort består av få gröna miljöer. En utveckling av parken förväntades bidra till en mer hållbar livsmiljö för såväl stadens invånare som växter och djur.

Parken bestod före projektets genomförande av en gräsyta med en dagvattendamm, några äldre fruktträd och en perenn rabatt. Målet var att parken Blendas backe skulle utgöra en tillgång för såväl barn som äldre och samtidigt bidra till klimatanpassning och ökad biologisk mångfald.

Beviljade åtgärder

Parken kompletterades med buskar, träd och perenner med ätbara frukter och bär. Vid en intilliggande backe anlades gångar i syfte att stimulera lek och rörelse. Bidrag beviljades även för att anlägga en bro över en översvänningsyta men åtgärden hann inte färdigställas innan slutrapporten skickades.

Resultat

Blendas backe har utvecklats till en ätbar park med många ekosystemtjänster. Parken, som före projektets genomförande sällan användes, bjuder idag på skönhetsupplevelser och rekreation i en attraktiv miljö. Buskar, träd och perenner med ätbara frukter och bär uppmuntrar till sociala möten och rörelse längst parkens stigar och backe. Fler träd skänker skugga, ger ett behagligare lokalklimat och renare luft. En variation av växtarter i tätortens för övrigt hårdgjorda ytor bidrar till ökad biologisk mångfald och motståndskraft mot framtida klimatförändringar. Bidraget från Boverket lyfts som en särskild framgångsfaktor, då projektet utan det inte hade kommit till stånd.

Stockholms län

Projekt: Raingarden Blomstervägen.

Kommun: Nacka.

Beviljat bidrag: 1 125 000 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att åtgärda problem med ett överbelastat dagvattensystem genom att hantera största möjliga mängd regnvatten lokalt. Målet var en fungerande dagvattenanläggning vars funktion skulle upprätthållas över tid till en rimlig drift och resurskostnad, men även att internt höja kunskapen kring dagvattenanläggningar.

Recipient för dagvatten i området är Järlasjön, som inte når upp till mil-kvalitetsnormerna ”God kemisk status och God ekologisk status”. Till följd av att området har byggts ut och fler hårdgjorda ytor har tillkommit, i kombination med en topografi som lätt skapar starka strömmar med vatten vid skyfall, har dagvattenledningarna blivit underdimensionerade.

Anläggning av växtbäddar skulle fördröja och rena det snabbt rinnande vattnet innan det nådde Järlasjön, och därigenom bidra till en bättre miljö i sjön. Åtgärderna förväntades även lösa problemet med översvämningar och dålig framkomlighet vid återkommande regn. Projektet var ett pilotprojekt som skulle vara vägledande för liknande åtgärder inom kommunen.

Beviljade åtgärder

En grön kil omformades i syfte att fungera som översilningsyta och fördröja dagvatten. Nedsänkta växtbäddar anlades invid vägen med växter som kräver begränsat underhåll.

Resultat

Projektet har resulterat i en standardlösning för att rena vatten lokalt där trafiksäkerhet, vattenrening och grönare miljöer kombineras.

Växtbäddarna smalnar av gatan och fungerar hastighetsbegränsande samtidigt som de bidrar med grönska i vägmiljön. Inga större översvämningar har noterats sedan anläggningen färdigställdes. Det går i dagsläget inte att fastställa om vattnet har blivit renare då några mätningar ännu inte har utförts. Att målet om renare vatten uppnåtts är dock en rimlig slutsats då det numera infiltreras lokalt och renas genom jorden.

Genom projektet har en mer hållbar, resurseffektiv och renande dagvatten hantering uppnåtts. Åtgärderna har bidragit till att dagvattensystemet inte behöver byggas ut vilket är en stor miljö- och resursvinst. Därutöver har kommunen fått värdefull kunskap kring dagvattenanläggningar.

Projekt: Restaurering av Hagalundsparken.

Kommun: Solna.

Beviljat bidrag: 575 000 kronor. Efter omprövning fastställdes bidraget till 334 375 kronor.

Syfte och mål

Projektet avsåg restaurering och utveckling av äldre parkmark som varit utsatt för hårt slitage. Parken ligger mellan två bostadsområden och används flitigt av besökare, boende och barn som går i skolan i närheten.

Syftet med projektet var att öka parkens ekosystemtjänster genom komplettering av nytt växtmaterial och få till stånd en mer varierad artrikedom. Målet var att skapa en vackrare och rikare parkmiljö som skulle stärka stadens resiliens mot kommande klimatförändringar.

Beviljade åtgärder

De träd som bedömdes som riskträd beskars och fälldes. En del träd beskars eller stammades upp på grund av dålig framkomlighet eller ur ett trygghetsperspektiv. Två fruktlundar och bärbuskar planterades och klippta gräsmattor omfördes till äng. En del områden lämnades mer opåverkade i syfte att låta fåglar, bin och insekter verka ifred. Bidrag beviljades även för renovering av häckar och komplettering av nytt växtmaterial men dessa åtgärder genomfördes inte.

Resultat

Projektet blev mindre omfattande än vad som ursprungligen var tänkt. Resultatet har dock fallit ut i en positiv riktning. Tidigare år har endast riskträd avverkats och buskar beskurits utan att nytt växtmaterial har planterats. Genom föryngring och renovering av äldre och dött växtmaterial, plantering av ny vegetation och omföring av klippta gräsmattor till äng, lades ett större fokus på ekosystemtjänster än genom tidigare insatser. Omföring av stora gräsytor till ängsmark ökar pollinering och den biologiska mångfalden, då ängen till skillnad från gräs ger en mer varierad artrikedom. En ytterligare konsekvens är minskad maskin användning och bränsleutsläpp i samband med att gräsklipparen kan bytas ut mot slätterbalk.

Föryngring av större buskage som har hängt ut i vägen skapar en tryggare och mer inbjudande miljö för besökare, och lockar förhoppningsvis fler människor till området.

Boverkets bidrag var startskottet för en grönare utveckling av Hagalundsparken som även fortsättningsvis kommer att renoveras. Fler fruktträd och buskar kommer att planteras och föryngring av framförallt buskar kommer att ske med tätare intervaller.

Skåne län

Projekt: Lekplats Hällan.

Kommun: Eslöv.

Beviljat bidrag: 189 172 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att på regional nivå stärka Eslöv stad som en hållbar boendeort med höga urbana kvaliteter. På stadsdelnivå avsåg kommunen höja kvaliteten på de offentliga rummen och skapa en ny mötesplats.

Målet med projektet var att öka hälsa och välmående, ge sinnesintryck för rekreation och uppmuntra till rörelse. Ytterligare mål var att öka den biologiska mångfalden på plats, stärka kopplingen med andra gröna platser i närområdet, och öka stadens robusthet inför översvämningar och ett förändrat klimat.

Beviljade åtgärder

Buskar, träd, lökväxter, gräs och en häck planterades integrerat i lek-
miljön vid Hällas lekplats.

Resultat

Ytan för åtgärderna ligger i mitten av ett bostadsområde med uppskattningsvis 150 fastigheter. Genom projektet har kommunen skapat en grön mötesplats som inspirerar till lek och umgänge, och därigenom lyft kvalitén på vardagsmiljön i området. Uppföljning som gjorts visar att lekplatsen idag används flitigt av lekande barn och förskolor har den som utflyktsmål.

Den variation av olika växtarter som har tillförts platsen stärker den biologiska mångfalden, dock återstår det att se vilka effekter åtgärderna får när grönskan har etablerat sig.

Projekt: Trädplantering Eslöv.

Kommun: Eslöv.

Beviljat bidrag: 275 000 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att stärka Eslöv stad som en hållbar boendeort i regionen med höga urbana kvaliteter och förbättra kvaliteten på de offentliga rummen. Målet var att främja hälsa och välmående genom gröna mötesplatser som uppmuntrar till rörelse, erhålla en artrik och livskraftig biologisk mångfald, öka stadens robusthet inför ett förändrat klimat samt stärka kopplingen med andra grönområden.

Beviljade åtgärder

En pilallé, som tidigare har blivit felaktigt beskuren, kompletteras med nya träd i syfte att säkra upp trädbestånden. Träd och vårblostande lök planteras även i parkmark.

Resultat

Genom projektet har kommunen utökat sitt trädbestånden med fler arter, vilket minskar sårbarheten för eventuella sjukdomar och ger fler förutsätt-

ningar för tillskapande av olika ekosystem. Området för åtgärderna är ytor som ska stärka kopplingar till andra gröna platser i närområdet. Trädplanteringarna förväntas på sikt bidra till ett förbättrat lokalklimat och ge viss motståndskraft mot översvämningar.

Genom att tillgängliggöra grönska i närheten av bostäder och göra cykelvägarna vackrare uppmuntras allmänheten till motion och utvistelse, vilket främjar såväl folkhälsan som miljön.

Projekt: Trädplantering Harlösa.

Kommun: Eslöv.

Beviljat bidrag: 125 000.

Syfte och mål

Projektet syftade till att höja kvaliteten på de offentliga rummen och skapa nya mötesplatser. Målet var att främja hälsa och välmående genom gröna mötesplatser, uppmuntra till rörelse och förbättra den biologiska mångfalden. Ytterligare mål var att öka stadens robusthet inför översvämningar och ett förändrat klimat och stärka kopplingen till andra gröna platser i närområdet.

Beviljade åtgärder

Träd och lökar av varierat slag planteras i befintlig parkmiljö bestående av främst ensartade gräsmattor och några enstaka träd.

Resultat

Projektet har varit lyckat och uppskattat av de boende i närområdet. Genom projektet har kommunen utvecklat ett grönområde och skapat en social mötesplats som kan stärka den sociala hållbarheten. Träden förväntas bidra till ett förbättrat lokalklimat och ge viss motståndskraft mot översvämningar.

Västra Götalands län

Projekt: Centrumgestaltning Gullspång.

Kommun: Gullspång.

Beviljat bidrag: 190 400 kronor.

Syfte och mål

Projektet syftade till att utveckla och bevara det gröna värdet i staden genom att skapa en variation i stadens trädbestånd, och därigenom främja

växternas och djurs spridningsmöjligheter. Målet var att skapa en omsorgsfull miljö som utgör en naturlig mötesplats för allmänheten.

Beviljade åtgärder

Träd och perenner anlades längst med en dubbelriktad körväg och ett torg som nyttjades som parkering.

Resultat

Trädplanteringen i Gullspångs centrum har skapat en vackrare och mer omsorgsfull miljö utmed Bankgatan, och kopplar idag ihop gatan med torgytan på ett naturligt sätt.

Trädplanteringarna har bidragit med flera nyttor i staden. Varma somrardagar skänker de skugga och påverkar lokalklimatet positivt. Planteringarna möjliggör även spridning mellan olika områden och gynnar på så vis den biologiska mångfalden. Projektet resulterar även i en förbättrad dagvattenhantering. Regnvatten som leds till planteringarna minskar belastningen på stadens ledningsnät och kostnader för bevattning.

Blekinge län

Projekt: Omgestaltung Stortorget.

Kommun: Karlskrona.

Beviljat bidrag: 1 170 650 kronor.

Syfte och mål

Syftet med omgestaltningen av Stortorget var att utveckla det offentliga rummet och göra det mer rumsligt. Stortorget är navet i Karlskronas stadsbyggnad med en tydlig kulturhistorisk koppling. Trots platsens väl tilltagna storlek, centrala läge och en inramning av imponerande byggnadsverk har området på många sätt en fattig miljö. Området omgärdas i alla riktningar av parkeringsplatser och det urbana uttrycket är starkt med många hårdgjorda ytor, omfattande bilism och hårda mikroklimat. Utifrån naturvärden och biologisk mångfald så bidrog den homogena grönstrukturen nästan obefintligt till stadens grönska, rekreation och artrikedom. Genom projektet skulle Stortorget utvecklas från en dominerande parkeringsyta till en attraktiv mötesplats för upplevelser och sociala möten.

Beviljade åtgärder

Två rader med växtbäddar anlades, i vilka 24 träd planterades. Under träden planterades perenner och lökväxter. Brunnar anlades för att leda ner dagvatten från den intilliggande parkeringsytan ner i växtbäddarna.

Resultat

Träden längs med parkeringen skapar idag tydliga gränser och ökar rumsligheten. Valet av växter som utgör undervegetationen i planteringsytorna har en lång växtsäsong med blomning mellan mars och oktober. Planteringarna utgör ett vackert inslag i stadsmiljön men är även en viktig hemvist åt flertalet organismer, skadedjursbekämpande fåglar, pollinatörer, insekter och mindre däggdjur.

Utformningen av planteringsytorna ger en effektivare dagvattenhantering som minskar effekterna av skyfall och ihållande regn minskar. Åtgärderna förväntas på sikt även bidra till en ökad biologisk mångfald, större andel pollinatörer, renare luft och jämnare variationer i områdets mikroklimat. Utvecklingen kommer att följas upp och erfarenheterna kommer att användas i framtida projekt.

Dalarnas län

Projekt: CUL Noret, Etapp 5.

Kommun: Leksand.

Beviljat bidrag: 1 805 130 kronor.

Syfte och mål

Syftet med projektet var att tillskapa naturliga mötesplatser för såväl boende i Leksands Noret och kommunens kringliggande byar som för externa besökare. Avsikten var att skapa ett öppnare och grönare torg genom fler kvalitativa gröna ytor, öka den biologiska mångfalden och skapa ett lokalt omhändertagande av dagvatten.

Beviljade åtgärder

Längs med Leksandsvägen, som delvis är en gammal riksväg med fokus på biltrafik, planterades en ny allé i öppna planteringsytor. Träd och en blandning av vedartade växter och perenner planterades även runt ett torg som nästan uteslutande nyttjades som parkering.

Resultat

Projektet har blivit mycket lyckat och Boverkets bidrag har varit av stor vikt för dess genomförande. Torget har omvandlats från en eftersatt hårdgjord yta till en välbesökt mötesplats. Gröna och trivsamma ytor har

skapat blomning under hela trädgårdssäsongen och gett ett stort antal pollinerare.

Omhändertagandet av dagvatten har tack vare fördröjning i infiltrationsbäddarna visat sig fungera utmärkt. Centrum har tidigare haft problem med effekterna av stora dagvattenmängder utan fördröjning vid skyfall, som bland annat har lett till erosion vid brofäste. Riskerna för negativa effekter vid framtida skyfall har nu minimerats.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se